

SXEDIO.FF1

17.11.1943: Ο ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΦΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΣ ΖΗΤΕΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΠΟΥ ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΥΝ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Στα **1943**, ενώ η διεθνής κοινότητα φλεγόταν από τον συνεχιζόμενο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Κυβερνήτης στην Κύπρο παραχώρησε στους κυπρίους το δικαίωμα διενέργειας των πρώτων δημοτικών εκλογών από το **1929**.

Ωστόσο συνέχιζε να παραμένει η χηρεία του Αρχιεπισκοπικού θρόνου από το **1933** που είχε πεθάνει ο Αρχιεπίσκοπος Κύριλλος Γ.

Ο δεύτερος Μητροπολίτης, ο Κιτίου Νικόδημος Μυλωνάς είχε πεθάνει στην έξορία, ενώ στην εξορία, στην Ελλάδα, συνέχιζε να βρίσκεται ο δεύτερος Μητροπολίτης (η Κύπρος είχε τότε τρεις Μητροπολίτες μόνο) ο Κυρηναίος Μακάριος.

Ο μόνος Μητροπολίτης που βρισκόταν στην Κύπρο ήταν ο Πάφου Λεόντιος, που εκτελούσε και καθήκοντα του Τοποτηρητή του Αρχιεπισκοπικού θρόνου, αλλά βρέθηκε πολλές φορές στο στόχαστρο της αγγλικής διοίκησης και εντοπίστηκε για αρκετό χρονικό διάστημα στην Πάφο χωρίς να του επιτρέπεται να μετακινείται σε άλλη περιοχή του νησιού.

Στις **17** Νοεμβρίου **1943**, με τη συμπλήρωση δεκαετίας από τη χηρεία του Αρχιεπισκοπικού θρόνου, ο Τοποτηρητής απέστειλε στον Κυβερνήτη μακρά επιστολή που αποτελούσε συνέχεια άλλων που είχε αποστείλει το **1942** και το **1943**, με την οποία ζητούσε εκκαθάριση του Αρχιεπισκοπικού ζητήματος, ώστε να καταστεί δυνατή η εκλογή Αρχιεπισκόπου στο νησί.

Διαβεβαίωνε επίσης ότι δεν επρόκειτο να διεκδικήσει τον Αρχιεπισκοπικό θρόνο και ότι αν εκλεγόταν θα παραιτείτο της εκλογής και θα καλούσε τη ίδια εκλογική συνέλευση να προχωρήσει στην εκλογή άλλου.

Ανέφερε ο ο Μητροπολίτης Λεόντιος στην

επιστολή του:

"Εξοχώτατε,

Την 16ην Ιουνίου 1943, ελάβομεν την Υμετέραν επιστολήν, ημερομηνίας 15 Ιουνίου 1943, αριθμόν Σ.161/39/2, δι' ης δηλούντες παραλαβήν της επιστολής ημών, ημερομηνίας 11 Ιουνίου 1943, υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 77, συγχρόνως επληροφορείτε ημάς ότι "συντόμως" θα ηθέλετε απαντήσει εις το περιεχόμενον της επιστολής ημών εκείνης, μετ' ανυπομονησίας δε αναμένομεν την απάντησιν ήτις ελπίζομεν ότι θα ήτο πλέον βάλαμον παρηγορίας εις την τεθλιμμένην εκκλησίαν Κύπρου, τη επί ολόκληρον δεκαετίαν βλέπουσαν ερημουμένας οσημέραι τας σκοπιάς των ανωτάτων και ανωτέρων αυτής λειτουργών και την εν γένει κατάστασιν αυτής επιδεινουμένην, (διότι είναι αναμφισβητήτως φυσικόν και επόμενον, να υφίσταται απωλείας πας οργανισμός εν αγώνι διατελών και μάλιστα τοσοῦτω μακροχρονίω ως ο δίκαιος αμυντικός αγών της Εκκλησίας του Αποστόλου Βαρνάβα). Εν τούτοις πέντε επί πλέον μήνες παρήλθον πένθους βαθυτάτου της ορφανίας ταύτης, χωρίς να λάβωμεν την απάντησιν της Υμετέρας Εξοχότητος, την οποίαν ηλπίζομεν ότι θα είχομεν εις χείρας ταχέως και συντόμως, κατά την επανειλημμένην περί τούτου υψηλήν διαβεβαίωσιν και αγνοούμεν, εάν υπάρχη κάλυμμα τι εις την αποστολήν αυτής.

1. Οθεν νομίζομεν ότι δικαιολογούμεθα να επανέλθωμεν επί του φλέγοντος μεγίστου ζητήματος της βασανιζομένης ημών Εκκλησίας σήμερον, οπότε μάλιστα εισερχόμεθα εις το ενδέκατον έτος της χηρείας του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Κύπρου, αφού χθες συνεπληρώθησαν δέκα έτη από της ημέρας του θανάτου του αειμνήστου Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου του Γ- μία ολόκληρος δεκαετία ορφανίας της Αποστολικής των Κυπρίων Εκκλησίας, όλοι θλιβεροί δέκα ενιαυτοί, πλήρεις μόχθων και καμάτων, πόνων και βασάνων. Εν συνεχεία λοιπόν των προς την Υμετέραν Εξοχότητα επιστολών ημών περί Αρχιεπισκοπικού ζητήματος Κύπρου (υπό ημερομηνίας 12 Φεβρουαρίου 1942 και 5

Σεπτεμβρίου 1942- 10 Μαρτίου 1943 και 11 Ιουνίου 1943) γράφομεν και την επιστολήν ταύτην ελπίζοντες ότι θα λάβωμεν πλέον την σχετικήν "οριστικήν απάντησιν" ην υπεσχέθη η Υμετέρα Εξοχότης από της 10 Σεπτεμβρίου του παρελθόντος έτους 1942.

2. Δεν είναι όμως μόνον η μακρά ταλαιπωρία της μαρτυρικής ημών εκκλησίας, ην υπέστη επί δέκα όλα έτη, ήτις παρορμά ημάς εις την αποστολήν της ανά χειράς επιστολής, αλλά και μετά την τελειωτικήν ήτιαν της Ιταλίας, βεβαία ελπίς ότι εγγίζει η απελευθέρωσις της Μητρος ημών Πατρίδος Ελλάδος και από του αγρίου γερμανού τυράννου και του βαρβάρου υπηρέτου αυτού και συνεπώς η αποκατάστασις επικοινωνίας ημών μετά του εν Αθήναις εν υπερορία διατελούντος αγαπητού Π. Μητροπολίτου Κυρηναίας κυρίου Μακαρίου και η ασφαλώς προσδοκωκίνη ελευθερία των θαλασσίων και άλλων συγκοινωνιών μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου, ήτις θα ευκολύνη τον σεπτόν Αδελφόν, να επανέλθη εις την Νήσον ημών. Διά τούτο εθεωρήσαμεν καθήκον όπως ζητήσωμεν διά της παρούσης επιστολής (και αύθις διά πολλοστην, αλλ' ως ελπίζομεν διά τελευταίαν φοράν) την ακύρωσιν των την αρχιεπισκοπικήν εκλογήν κωλύόντων κυβερνητικών νόμων παό τούδε, διότι ουδείς λόγος συντρέχει να αναμένωμεν το τέλος του παγκοσμίου πολέμου εν τη όλη Ευρώπη και τη Απω Ανατολή ολοκλήρω τω κόσμω, προς κανονικήν εκλογήν Αρχιεπισκόπου Κύπρου, η εκλογή αύτη δύναται και οφείλει να γίνη και είναι απόλυτος ανάγκη να γίνη, ευθύς αμέσως μετά την απελευθέρωσιν της Ελλάδος ίνα επί τέλους πληρωθή ο Αρχιεπισκοπικός θρόνος Κύπρου και ο του Κιτίου και και συμπληρωθή Ιερά Σύνοδος και επαναρχίση πλήρως ομαλή ζωή της Εκκλησίας εν τω τόπω τούτω, τουθ' όπερ πλείστα ωφελήματα θα προσπορίση εν γένει εις την νήσον και ιδία θα εξυπηρετήση τον ελληνικόν Ορθόδοξον Κυπριακόν λαόν.

3. Η πατροπαράδοτος φιλία και συμμαχία μεταξύ των δύο ημών Εθνών, του αγγλικού και του ελληνικού

και η συεργασία εν τω νυν διεξαγομένω πολέμω, εν τω οποίω και ο Κυπριακός λαός μετά των ομομαιμόνων αυτού Ελλήνων συμμετέσχε και συμμετέχει ολοψύχως πάση προθυμία και δυνάμει, ώστε αναλογικώς ουδενός των συμμάχων να υστερή εις αριθμόν αγωνιζομένων ανδρών επί των πεδίων των μαχών και επί των άλλων πεδίων, (μάλιστα ουχί δι υποχρεωτικής στρατολογίας, αλλά δι' εθελοντικής κατατάξεως) προς τούτοις δε και η στοιχειώδης δικαιοσύνη και το φιλελεύθερον πνεύμα απαιτούσιν, όπως μόλις απελευθερωθή η Ελλάς και αποκατασταθώσιν αι συγκοινωνίαι αυτής μετά της Κύπρου να επιστρέψωσιν εις την νήσον ημών ουχί μόνον ο σεπτός εξόριστος Άγιος Κυρηναίος κύριος Μακάριος, αλλά και οι τετιμημένοι εν υπηρεσία συνάδελφοι αυτού εν Αθήναις και Λονδίνω, και άλλαχού διατελούντες. Μάλιστα δε πάντως δέον ως τάχιστα να επανέλθη μεταξύ του αυτού ποιμνίου ο καλός Ποιμήν, Ιεράρχης Κυρηναίος. Σ. Μακάριος, ίνα η απορφανισθείσα της πατρικής παρουσίας Αυτού επαρχία και πάλιν απολαύση της ευεργετικής ποιμαντορικής αυτού μερίμνης, ως επί τσαύτα έτη, προ της ως μη ώφειλε, θλιβεράς αποστερήσεως αυτής, της εκκλησιαστικής αυτού προστασίας και δεξιάς οικιακοστροφίας. Διά τούτο εξ ονόματος του λαού της Κύπρου και της εκκλησίας αυτού ζητούμεν από τούδε την ακύρωσιν των διαταγμάτων υπερρορίας των εξορίστων των οκτωβριανών γεγονότων του 1931, εκκλησιαστικών ανδρών και λαϊκών, αναμένοντες ταχείαν και αποτελεσμαστικήν την επί του ζητήματος τούτου υψηλήν ενέργειαν της Υμετέρας Εξοχότητας.

4. Την επάνοδον των εξορίστων και την απολύτρωσιν της εκκλησίας Κύπρου εκ των δεσμών των νόμων του 1937 ζητούμεν εξ ονόματος του ελληνικού Κυπριακού Λαού και εν ονόματι των αρχών του διεξαγομένου πολέμου, της δικαιοσύνης και της ελευθερίας. Ζητούμεν παρά της Μεγάλης Βρετανίας (σημαιοφόρου του αγώνος υπέρ της δικαιοσύνης εν τω κόσμω και πρωταγωνιστριάς της ελευθερίας των μικρών λαών της γης) δικαιοσύνην και διά την Κύπρον και την ελευθερίαν της Εκκλησίας αυτής (την οποίαν

διατήρησεν επί μακρούς βαρβαρικούς αιώνας υπό άλλους ξένους κατακτητάς και) την οποίαν αδυνατούμεν να νοήσωμεν ότι είναι δυνατόν τώρα εν τω αιώνι τούτω της δημοκρατίας, να αφαιρέση απ' αυτής διά των ειρημένων νόμων, η πεπολιτισμένη και φιλελευθέρα, η χριστιανική και καυχωμένη διά την δικαιοσύνην αυτής Βρετανική Κυβέρνησις. Ζητούμεν ταχείαν έξοδον εκ του αδιεξόδου, όπερ έφερεν η (όπου ουκ έδει) νομοθετική επέμβασις της Βρετανικής Κυβερνήσεως Κύπρου, δηλαδή την αιωνίαν και κεκτημένην και αναγνωρισμένην ιστορικώς και από αμνημονεύτων χρόνων ελευθερίαν της Εκκλησίας ημών διά της καταργήσεως των νόμων υπ' αριθμούς **33, 34 και 35 του 1937**, διά να δυνηθή ο λαός ημών να εκλέξη τους επισκόπους αυτούς κατά το πατροπαράδοτον καθεστώς, συμφώνως προς το Καταστατικόν της Αγιοτάτης Εκκλησίας της Κύπρου κατά το αιώνιον και αναφαίρετον δικαίωμα του λαού (τοσούτω μάλλον καθόσον κατά την κατάληψιν της νήσου υπό των άγγλων έχει δοθή επίσημος υπόσχεσις εξ ονόματος της ανάσσης Βικτωρίας ότι τα λαϊκά δικαιώματα και κατ' ακολουθίαν και το εθνικό θέαμα και τα εκκλησιαστικά δίκαια θα τυγχάνωσι σεβασμού υπό της Βρετανικής Κυβερνήσεως εν Κύπρω).

5. Είναι εξάλλου επιβεβλημένη και πρέπουσα υποχρέωσις της ισχυράς κυριάρχου Μεγάλης Βρετανίας να συμπονήση πλέον την ανίσχυρον υπόδουλον μικράν Κύπρον, και συμπονούσα αυτήν (έστω και μετά τόσα μακρά οδυνηρά έτη αυτής και προς πρόληψιν μειζόνων απωλειών της ιστορικής Εκκλησίας αυτής) να λύση η Υμετέρα Κυβέρνησις τον άλυτον δεσμόν, ον η ίδια έδεσε διά των γνωστών νόμων αίρουσα ούτω τα κολοσσιαία κωλύματα της σωτηρίας της παλαιφάτου Κυπριακής Εκκλησίας. Τω όντι δε αι απώλειαι αυτής είναι μέγισται, διότι, ουχί μόνον Επίσκοποι απήλθον εις τας ταινίας μονάς, αλλά και άλλοι αξιωματούχοι κληρικοί απέθανον κατά την δεινήν ταύτην δεκαετίαν η πλήρωσις των θέσεων των οποίων είναι αδύνατος, λόγω της χηρείας ήτις παρεκτός της στασιμότητος εις ην ήγαγε τινά των

τμημάτων της Εκκλησίας και άλλα κενά εδημιούργησεν εν τη διοικήσει αυτής μεγάλας ζημίας προξενούντα εις αυτήν και το ποίμνιον αυτής και άτινα αναγκαζόμεθα ένεκα των πολεμικών περιστάσεων να αναπληρώσωμεν εκ των ενόντων.

Αλλά και εγώ αυτός εις μόνος Επίσκοπος είναι χρονικώς και ανθρωπίνως αδύνατον να περιέρχωμαι ποιμαντικώς ετησίως, ως είθισται, τας τετρακοσίας κωμοπόλεις και χωρία της οικείας και προσωρινής δικαιοδοσίας μου, αλλ' ούτε τας πέντε πρωτεύουσας πόλεις ανελλιπώς προς διεκπεραίωσιν των εργασιών των Επισκοπικών γραφείων αυτών ως κέντρων των πέντε Επαρχιών των τριών Ιεραρχικών Περιφερειών της Αρχιεπισκοπής και των Μητροπολιτικών Πάφου και Κιτίου ων έχω ποιμαντορικήν ευθύνην κατά την φοβεράν ταύτην και άνευ προηγουμένου εν τη ιστορία εκκλησιαστικήν της Κύπρου οργανίαν. Ποιούμαι λοιπόν έκκλησιν εις την Υμετέραν Εξοχότητα ίνα και Αύτη μεριμνήση οφειλομένας περί της (ένεκα των νόμων της Κυβερνήσεως Κύπρου) δεινοπαθούσης Εκκλησίας ημών και του ποιμνίου αυτής και συστήση επειγόντως εις την Κεντρικήν Βρετανικήν Κυβέρνησιν την ακύρωσιν των ειρημένων νόμων προς απαλλαγήν αυτής από τοιούτων των ανυπερβλήτων εμποδίων των εμποδιζόντων αυτήν ίνα προχωρήση εις αποκατάστασιν εαυτής, όπως επαναρχίση η ποιμαντορική μέριμνα και φροντίς κανονικώς κατά τας παραδόσεις αυτής και υπηρετείται ο ευσεβής αυτής λαός κατά τα έθνιμα αυτού διά ποιμαντικών ετησίων περιοδειών και εν γένει δι' όλων των μέσων δι' ων είθισται να διακονήται υπό των ανωτάτων και ανωτέρων κληρικών αυτού.

6. Εχομεν δ' ελπίδας, Εξοχώτατε, ότι και εν Κύπρω η Μήτηρ των Εκκλησιών, η Ανατολικών Ορθόδοξος Εκκλησία, θα αισθανθή την πνοήν του ανέμου του διεξαγομένου ιερού πολέμου της δικαιοσύνης και της ελευθερίας κατά της αδικίας και της βίας, τώρα, οπότε και εν αυτή τη Μπολσεβικία αι αρχαί αύται του αγίου αγώνος του αγαθού, κατά του κακού εφαρμοσθείσαι, ως έδει απέδωκαν τη ελευθερίαν την

αποκατάστασιν εις την επί μακρόν διωχθείσαν Ρωσικήν Εκκλησίαν. Και πράγματι εν τη κομμουνιστική Ρωσία τη τέως θρυλουμένη αθέω επιτράπη υπό της Μπολσεβικής Κυβερνήσεως η εκλογή Ελληνορθόδοξου Πατριάρχου και Ιερά Σύνοδος ελληνορθόδοξος απεκατεστάθη, ουχί μόνον διαρκούντος του πολέμου, αλλά και μεινομένου εν αυτώ ταύτης τω εδάφει, πλέον η εν πάση άλλη χώρα και εν μέσω ανηκούστων καταστροφών και μυριάδων θανάτων. Ούτω και εν τη Νήσω ημών ελπίζομεν ότι θα επιτραπή υπό της (φημιζομένης ότι σέβεται τη θρησκείαν, τα πάτρια και τας παραδόσεις των κυβερνωμένων υπ' αυτής, αλλοεθνών αλλοθρήσκων και αλλοδόξων λαών) βρετανικής Κυβερνήσεως εις την (επί δέκα συνεχείς πικράς δοκιμασίας, τυραννικούς ενιαυτούς μαρτυρήσασαν) Ορθόδοξον Ελληνικήν Εκκλησίαν Κύπρου, να χωρίση κατά τον Καταστατικόν Αυτής Νόμον εις την εκλογήν Αρχιεπισκόπου και εις την περί Αυτόν αποκατάστασιν Ιεράς Συνόδου υπό τας εν ταις παραγράφους **2** και **3** προϋποθέσεις, τοσούτω μάλλον, καθόσον χάριτι θεία ο πόλεμος ουδόλως πλέον δύναται να παρεμποδίση την διεξαγωγήν της εκλογής και τας σχετικές εργασίας προς εκκλησιαστικήν αποκατάστασιν.

7. Καθιερώτατον δε καθήκον και πάλιν και κατά την περίοδον ταύτην της δεκαετούς Αχιεπισκοπικής παρ' ημίν χηρείας ίνα διατηρηθή η άδολος αγνότης του δικαίου εκκλησιαστικού ημών αγώνος, εθελουσίως και προθύμως θυσιάζων εμαυτόν και παν υποτιθέμενον προσωπικόν ωφέλημα περί του θείου βωμού της πανσέπτου μοι Εκκλησίας θεωρώ πρέπουσαν υποχρέωσιν να προσθέσω τα κάτωθι εις την παλαιάν μου δήλωσιν, εκείνην δε της **2** Νοεμβρίου **1937**, καθ' ην παρητήθην ανφιφυλάκτως οθενδήποτε προτεινομένης και υπό οιοιδήποτε υποστηριζομένης υποψηφιότητος μου διά τον αρχιεπισκοπικόν θρόνον Κύπρου. Προσθέτω λοιπόν ότι ουχί μόνον δεν αποβλέπω εις τον θρόνον τούτον, αλλά επί πλέον και εάν παρά την ανωτέρω επίσημον προς τον λαόν ημών δήλωσιν μου (ην εν συνόδω

υπέγραψα και εδημοσίευσα διά του τύπου και πολλάκις έκτοτε επανέλαβον) και παρά την προφορικήν επανάληψιν αυτής, εις ην θα προβώ κατά την έναρξιν της συνεδριάσεως προ της εκλογής ενώπιον της εκλογικής συνελεύσεως, προβληθή φανερώς ή μυστικώς η υποψηφιότης μου και παρά την θέλησιν μου απολήξη υπέρ εμού η εκλογή και ανακηρυχθώ εψηφισμένος Αρχιεπίσκοπος Κύπρου, αυτοστιγμεί (καθ' ο έχω δικαίωμα θα ευχαριστώ τον εν Τριάδι Θεόν υμών διά την χάριν και τον λαόν διά την τιμήν, και θα παραιτηθώ ενώπιον της εκλογικής συνελεύσεως συνεδριαζούσης, ίνα η εκλογή χωρήση αμέσως (εν τη αυτή συνεδριάσει) επί άλλου κληρικού και ανακηρυχθή και ενθρονισθή Αρχιεπίσκοπος Κύπρου εκείνος αντ' εμού. Μετά της απεριφράστου ταύτης προσθήκης εις τη προμνηθείσαν εκείνην του **1937** δήλωσιν μου, ην επαναλαμβάνων μετά της ειρημένης προσθήκης προς τον ελληνικόν κυπριακόν λαόν, μακράν ελατηρίων εγκοσμίων, ατινα δύνανται να μειώσωσι τον άγιον ημών αμυντικόν αγώνα και άνευ ουδεμιάς προσωπικής βλέψεως, ζητώ την ακύρωσιν και κατάργησιν των (αντικανονικών, μετά τα προηγηθέντα προς την Κυπριακήν Κυβέρνησιν σχετικά υπομνήματα μου και δη διά την Εκκλησίαν Κύπρου αντικαθεστωτικών) νόμων υπ' αριθμούς **33**, **34** και **35** του **1937**, τον αγώνα ποιούμενος περί αποστολικών παραδόσεων, των οποίων ακραιφνείς εγένοντο φύλακες οι Άγιοι ημών Πατέρες, παρά των οποίων περαλάβομεν από αιώνος εις αιώνα την αυτοκέφαλον διπλήν ανεξαρτησίαν της ελληνικής κυπριακής Εκκλησίας και από γενεάς εις γενεάν ζηλοτύπως και στερρώς διεφυλάξαμεν οι Έλληνες Κύπριοι, αγωνιζόμεθα δε και νυν (ως αμυνόμενος αλύτρωτος λαός) να διαφυλάξωμεν διά της εκλογής, ην ζητούμεν θρησκευτικήν και εκκλησιαστικήν ελευθερία.

Αναμένοντες, Εξοχώτατε, απάντησιν εις το δικαιότατον και τα μάλιστα επείγον αίτημα ημών τούτο και διαβεβαιούντες ότι ο Κυπριακός λαός, ο πάντοτε μετά των ομαιμόνων αυτού Έλληνων

φιλοβρετανικός, θα διαπνέηται υπό έτι μεγαλητέρας ευγνωμοσύνης προς το Βρετανικόν έθνος, μετά την ως άνω είρηται απαλλαγήν της εκκλησίας αυτού από του δουλικού ζυγού του απειλουμένου κατ' αυτής κυρίως και ειδικώς διά του νόμου υπ' αριθμόν **34** του **1937** (είτε παραμένοντος ως έχει, είτε τροποποιημένου διά προθέσεως ή και αφαιρέσεως οπωσδήποτε) και ευχόμενοι πάσαν αγαθήν ευχή υπέρ της Υμετέρας Εξοχότητος και της μεγάλης Αυτής Πατρίδος (ης τον μετά των συμμάχων κατά βαρβάρων πόλεμον εγκαρδίως και ολοψυχς ευλογούμεν) διατελούμεν,

Ολος πρόθυμος

μετ' εξόχου τιμής

και διάπυρος υπέρ αυτής

προς Θεόν παρακλήτωρ,

Ο ΠΑΦΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΣ

Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου

Κύπρου

Εν τη Αρχιεπισκοπή Κύπρου, τη **17/11/1943**.